

JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 30.06.2021
Published /Yayınlanma 31.08.2021
Article Type/Makale Türü Research Article

Citation/Alıntı: Hacıcaferoğlu, S. & Güner, O. (2021). Spor eğitimi alan üniversite öğrencilerinin çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluklarının incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 8(73), 2260-2267.
<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.2651>

- **Doç. Dr. Serkan HACICAFEROĞLU**
<https://orcid.org/0000-0001-8301-304X>
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Rize / TÜRKİYE
- **Arş. Gör. Oğulcan GÜNER**
<https://orcid.org/0000-0002-4880-3166>
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Rize / TÜRKİYE

Issue/Sayı: 73

Volume/Cilt: 8

jshsr.org

ISSN: 2459-1149

SPOR EĞİTİMİ ALAN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVİRİMİÇİ ÖĞRENMEYE YÖNELİK HAZIR BULUNUŞLUKLARININ İNCELENMESİ EXAMINING THE READINESS FOR ONLINE LEARNING OF UNIVERSITY STUDENTS TAKING SPORTS EDUCATION

ÖZET

Çevrimiçi öğrenme, eğitsel içeriklerin teknoloji aracılığıyla aktarılması bakımından öğrencilere oldukça geniş bir öğrenme ortamı sunmaktadır. Öğrencilerin hazır bulunuşlukları çevrimiçi öğrenme ortamlarından etkin bir şekilde faydalanabilmeleri ile gerçekleşebilir. Bu bağlamda bu çalışmada; spor bilimleri alanında lisans düzeyinde eğitim alan öğrencilerin, uzaktan eğitim uygulamaları içerisinde kullanılan yöntemlerden biri olan çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluklarını, çeşitli değişkenler açısından incelemek amaçlanmıştır. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini basit tesadüfi yöntemle seçilmiş gönüllü 124 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; Hung, Chou, Chen ve Own (2010) tarafından geliştirilen, Yurdugül ve Alsancak Sarıkaya (2013) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan “Çevrimiçi Öğrenmeye Hazır Bulunuşluk Ölçeği” kullanılmıştır. Sonuç olarak çalışmada, örneklemdaki spor bilimleri alanında eğitim alan öğrencilerin ölçek maddelerine vermiş oldukları cevaplardan hareketle, çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluklarında cinsiyet ve okudukları sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olmadığı saptanmıştır. Kullandıkları araç ve internet erişimi değişkenine göre ise ölçeğin bazı alt boyutları içerisinde anlamlı bir farklılığa ulaşıldığı belirlenmiştir. Bu bağlamda kişisel bilgisayar ve evde internet erişimi olan öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluk düzeylerinin diğer öğrencilerden daha yüksek olduğu söylenebilir. Bu doğrultuda teknolojik imkânların artmasının ve bu imkânlarla erişimin kolaylaşmasının öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluklarını arttıracakı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Eğitim, Öğrenci, Çevrimiçi Öğrenme, Hazır Bulunuşluk.

ABSTRACT

Online learning offers students a wide learning environment in terms of transferring educational content through technology. The readiness of the students can be realized by making effective use of online learning environments. In this context, it is aimed to examine the readiness of students who receive undergraduate education in sports sciences at universities for online learning, which is one of the methods used in distance education applications, in terms of various variables in the research. The general survey model, one of the quantitative research models, was used in research. The sample consists of 124 volunteer students selected from the universe by a simple random method. The “Readiness for Online Learning Scale” developed by Hung, Chou, Chen, and Own (2010) and adapted into Turkish by Yurdugül and Alsancak (2013) was used as a data collection tool. As a result, in the study, based on the answers given by the students studying in the field of sports sciences in the sample to the scale items, it was determined that there was no significant difference in their readiness for online learning according to gender and the class they studied. It has been determined that a significant difference has been reached within some sub-dimensions of the scale according to the variable of tools they use and internet access. In this context, it can be said that students who have personal computers and internet access at home have higher readiness levels for online learning than other students. In this direction, it is thought that increasing technological opportunities and facilitating access to these opportunities will increase students' readiness for online learning.

Keywords: Sports, Education, Student, Online Learning, Readiness.

1. GİRİŞ

Günümüzde teknolojik gelişmeler birçok alanda katkı sağladığı gibi eğitim ve öğretime de etki etmekte ve eğitimi okulla sınırlandırmayarak yaygınlaştırılmasına olanak tanımaktadır. Böylesine bir bilgi aktarımının ve bolluğunun olduğu bu dönemde öğrenim ile ilgili kavramlar yeni boyutlar kazanmış ve tanımları genişlemiş olduğunu görmekteyiz. Bilgi ve teknoloji çağı olarak nitelendirebileceğimiz günümüz yaşantısında öğrenim yöntemleri de bu bağlamda yenilenmektedir. Teknolojik araçların gelişimi ve fonksiyonel kullanışlılığı sayesinde eğitim ve öğretime uzaktan eğitim yaklaşımı ve çevrimiçi öğrenme yöntemi gibi çeşitli yaklaşımlar ve yöntemler kazandırıldığı görülmektedir.

Uzaktan eğitim; bireylerin kırsal kesimlerde oturmalarından ötürü yeterli eğitim imkânlarına sahip olmaması, fiziksel engellerinden ötürü eğitim ortamlarına gitmekte zorlanmaları, bazı durumlardan ötürü eğitimini sürdürmemeleri gibi sorunlara çözüm olarak eğitim ihtiyaçlarını ve eksiklerini karşılamaya yönelik ortaya çıkmıştır (Newby, Stepich, Lehman ve Russell, 2006). Uzaktan eğitim insanlara aynı eğitim imkânlarını tanıyarak bilgiye ulaşmada eşitliği sağlamayı hedefleyen bir yaklaşım olarak da görülmektedir. Uzaktan eğitim insanların bireysel çaba ve araştırmaları aracılığıyla bilgi edinebileceği ortamları içerisinde barındırır. Tüm bu özelliklerinin yanında insanlara hayat boyu öğrenme sunar (Kaya, 2002).

Uzaktan eğitim yaklaşımı içerisinde kullanılan eğitim yöntemlerinden biri olan çevrimiçi öğrenmede bireyler yer ve zaman fark etmeksizin teknolojik araçlar aracılığıyla bilgiye ulaşabilmektedir (Khan, 2005). Bu minvalde çevrimiçi öğrenme; eğitimci ve öğrencinin farklı ortamlarda oldukları, sınıf içerisinde etkileşimin sağlanması ve bilgilerin aktarılmasında bilgi iletişim teknolojilerinden yararlandığı bir öğrenme yöntemidir (Ally, 2004; Huang, 2002). Çevrimiçi öğrenmede öğrenim faaliyetleri, öğrenciler ve öğretmenlerin eş zamanlı (senkron) bir şekilde veya farklı zamanlı (asenkron) bir şekilde bilgi paylaşımında bulunmaları ile sağlanabilmektedir (Dikbaş, 2006; Driscoll, 2002; Veerman, Andriessen ve Kanselaar, 2000; Yücel, 2006). Çevrimiçi öğrenme bireylere çeşitli imkânlar sunmaktadır. Çevrimiçi öğrenme, eğitsel içeriklerin teknoloji aracılığıyla aktarılması bakımından oldukça geniş bir öğrenme ortamına sahiptir ve zaman-maliyet olarak oldukça verimli bir yöntem olarak görülmektedir (Khan, 2001; Rosen, 2009). Öğrenimin zaman ve mekân olarak sınırlandırılmaması bakımından bireylere, bilgiye ulaşım paylaşmada kolaylık ve esneklik sağlar (Chizmar ve Walbert, 1999; Poole, 2000). Öğrencilerin çevrimiçi öğrenme ortamlarında sunulan bu imkânlardan etkin bir şekilde faydalanabilmeleri, çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluklarından geçmekte olduğu söylenebilir.

Çevrimiçi öğrenmede hazır bulunuşluk durumu araştırmacılar tarafından çeşitli şekillerde açıklanmıştır. Çevrimiçi olarak öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluğu; çevrimiçi eğitim faaliyetlerine fiziksel ve bilişsel olarak hazır olma durumu şeklinde açıklamaktadır (Borotis ve Poulymenakou, 2004). Çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluğu ise; bireylerin çevrimiçi öğrenmeyi yüz yüze eğitime tercih etmeleri, eğitim faaliyetlerinde bulunmak amacıyla bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma hususunda kendilerine olan inançları, öğrencinin çevrimiçi öğrenme ortamında kendi öğrenme sorumluluğunu üstlenme becerisi olarak üç farklı boyut ile açıklanmakta (Warner, Christie ve Choy, 1998) olduğu görülmektedir.

Koronavirüs dolayısıyla oluşan salgın sürecinin, insanların günlük yaşantılarına oldukça geniş çaplı etkileri olmuştur. Yüz yüze etkileşimin kısıtlandığı bu sürecin en büyük etkilerinin eğitim-öğretim faaliyetlerinde ortaya çıktığı görülmektedir. Eğitim-öğretim faaliyetlerinin, kısıtlamalar sebebiyle okul-sınıf gibi öğrenme ortamları içerisinde yüz yüze olarak devam ettirilemeyişi, uzaktan öğrenme yöntemlerinin uygulanmasını gerekli kılmıştır. Alışlagelen eğitim düzenindeki bu değişimi öğrencilerin nasıl karşıladıkları son derece önem arz eden bir husustur. Bu bağlamda bu araştırmada; spor bilimleri alanında lisans düzeyinde eğitim alan öğrencilerin, uzaktan eğitim uygulamaları çerçevesinde kullanılan yöntemlerden biri olan çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluklarını, çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Araştırma nicel araştırma yöntemi kullanılarak yapılmış betimsel bir çalışmadır. Gerek fen bilimlerinde gerekse sosyal bilimlerde geleneksel olarak en yaygın biçimde kullanılan araştırma yöntemleri “nicel araştırma yöntemleri” olmuştur (Yıldırım, 1999).

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada nicel araştırma modellerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Genel tarama modeli, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü veya ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2012).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu spor bilimleri alanında lisans düzeyinde öğrenim gören üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini lisans düzeyinde öğrenim gören 311 spor bilimleri öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini ise evrenden basit tesadüfi yöntemle seçilmiş olan gönüllü 124 spor bilimleri öğrencisi oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada nicel veri toplama tekniklerinden anket tekniği kullanılmıştır. Anket, belli bir konuda tespit edilmiş hipoteze ya da sorulara bağlı olarak, bir evren ya da örnekleme oluşturan kaynak kişilere sorular yönelmek suretiyle sistemli veri toplama tekniğidir (Balcı, 2010). Araştırma anketi katılımcıların demografik özelliklerinin ölçüldüğü değişkenler ve çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluklarının ölçüldüğü bir ölçekten oluşmaktadır. Araştırmada veriler pandemi sürecinde olmamız dolayısıyla anketin katılımcılara çevrimiçi ortamlar aracılığıyla ulaştırılması ile toplanmıştır.

2.4. Veri Toplama Araçları

Anket tekniği kullanılarak verilerin toplandığı araştırmada veri toplama araçları; katılımcıların demografik özelliklerinin incelenmesinde, araştırmacı tarafından oluşturulan sosyodemografik veri formu ve çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluklarının ölçülmesinde, Hung, Chou, Chen ve Own (2010) tarafından geliştirilen, Yurdugül ve Alsancak Sarıkaya (2013) tarafından Türkçe uyarlaması yapılan "Çevrimiçi Öğrenmeye Hazır Bulunuşluk Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek, 5 farklı boyutta yer alan 18 maddeden oluşmaktadır. Bu boyutlar; öz güdümlü öğrenme (5 madde), öğrenme için motivasyon (4 madde), öğrenen kontrolü (3 madde), bilgisayar ve internet öz yeterliği (3 madde) ve çevrimiçi iletişim öz yeterliği (3 madde) şeklindedir. "Çevrimiçi Öğrenmeye Hazır Bulunuşluk Ölçeği" içerisinde 5'li likert tipi (Hiç Katılmıyorum, Katılmıyorum, Kararsızım, Katılıyorum, Kesinlikle Katılıyorum) ile derecelendirilen ifadeler yer almaktadır. Ölçek içerisinde ters kodlanan herhangi bir madde bulunmamaktadır. Yurdugül ve Alsancak Sarıkaya (2013) tarafından ölçeğin iç tutarlık katsayıları (Cronbach alpha değerleri); bilgisayar/internet öz yeterliliği alt boyutunda .92, öz güdümlü öğrenme alt boyutunda 0.84, öğrenci kontrolü alt boyutunda .85, öğrenme için motivasyon alt boyutunda .80 ve çevrimiçi iletişim öz yeterliliği alt boyutunda .91 olarak belirlenmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin normallik dağılımları incelenmiştir. Verilerin normallik dağılımlarını test etmek için basıklık-çarpıklık değerlerine bakılmıştır. Bu değerlerin -1.5 ve +1.5 arasında olduğu görülmüştür. Tabachnick ve Fidell (2013) çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1.5 ve +1.5 değerleri arasında olduğu durumlarda veri dağılımının normal dağılım olarak gerçekleştiğini ifade etmektedirler. Buna göre veriler normal dağılımı sağladığı için araştırmada frekans, yüzde, standart sapma, aritmetik ortalama ve parametrik testlerden t- testi ile tekyönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. İstatistiki açıdan anlamlılık derecesi Alpha (α) yanılma düzeyi ise $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerden elde edilen verilere ve bu verilere ilişkin istatistiksel bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Değişken	Demografik Özellik	Frekans	Yüzde %
Cinsiyet	Erkek	75	60.5
	Kadın	49	39.5
Sınıf	1.sınıf	31	25.0
	2.sınıf	32	25.8
	3.sınıf	33	26.6
	4.sınıf	28	22.6
Çevrimiçi Öğrenmede Kullanılan Araç	Akıllı Telefon	68	54.8
	Bilgisayar	56	45.2
İnternet Erişim	Var	86	69.4
	Yok	38	30.6
	Toplam	124	100

Araştırmada yapılan betimsel istatistiklere göre katılımcıların 75'i erkek (%60.5), 49'u kadın (%39.5) öğrencilerden oluşmaktadır. Bu öğrencilerin 31'i 1.sınıf (%25.0), 32'si 2.sınıf (%25.8), 33'ü 3.sınıf (%26.6) ve 28'i 4.sınıfta (%22.6) öğrenim görmektedir. Öğrencilerin 68'i çevrimiçi öğrenmede akıllı telefon kullanırken (%54.8), 56'sının ise bilgisayar kullandığı (%45.2) görülmektedir. Ayrıca 86 öğrencinin internet erişimi bulunurken (%69.4), 38 öğrencinin ise internet erişimi bulunmamaktadır (%30.6).

Tablo 2. Katılımcıların Çevrimiçi Öğrenmeye Hazır Bulunuşluluk Ölçeğine Verdikleri Yanıtlara İlişkin Bulgular N=124

Ölçek Alt Boyutları	Madde Sayısı	N	Ort.	Ss.
Bilgisayar/İnternet Öz yeterliliği	3	124	3.77	.69
Öz güdümlü Öğrenme	5	124	3.90	.46
Öğrenci Kontrolü	3	124	3.56	.62
Öğrenme İçin Motivasyon	4	124	3.80	.73
Çevrimiçi İletişim Öz yeterliliği	3	124	3.86	.61

Örneklemdaki katılımcıların çevrimiçi öğrenmeye ilişkin hazır bulunuşluluk ölçeğine verdikleri yanıtların puan ortalamalarına bakıldığında, en düşük ortalama puanın öğrenci kontrolü alt boyutunda (3.56 ± 0.62), en yüksek ortalama puanın ise öz güdümlü öğrenme alt boyutunda (3.90 ± 0.46) olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Cinsiyet Değişkenine Göre Katılımcıların Çevrimiçi Öğrenmeye Hazır Bulunuşluluk Ölçeğine Verdikleri Yanıtlara İlişkin İlişkin T-testi N=124

Ölçek Alt Boyutları	Cinsiyet	N	Ort.	Ss.	F	t	p
Bilgisayar/İnternet Öz yeterliliği	Erkek	75	3.76	.71	.04	-.27	.78
	Kadın	49	3.79	.67			
Öz güdümlü Öğrenme	Erkek	75	3.87	.43	2.60	-.66	.50
	Kadın	49	3.93	.51			
Öğrenci Kontrolü	Erkek	75	3.64	.58	2.62	1.66	.10
	Kadın	49	3.44	.67			
Öğrenme İçin Motivasyon	Erkek	75	3.90	.72	.19	1.79	.07
	Kadın	49	3.65	.64			
Çevrimiçi İletişim Öz yeterliliği	Erkek	75	3.92	.62	.01	1.36	.17
	Kadın	49	3.77	.60			
	Kadın	49	3.74	.49			

Araştırmaya katılan öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluluk ölçeğine cinsiyet değişkenine göre verdikleri yanıtların puan ortalamalarında istatistiki açıdan anlamlı farkın olmadığı [$t_{(124)} = -0.27; -0.66; 1.66; 1.79; 1.36, p > 0.05$] saptanmıştır.

Tablo 4. Sınıf Değişkenine Göre Katılımcıların Çevrimiçi Öğrenmeye Hazır Bulunuşluluk Ölçeğine Verdikleri Yanıtlara İlişkin İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi N=124

Ölçek Alt Boyutları	Sınıf	N	Ort.	Ss.	F	p
Bilgisayar/İnternet Öz yeterliliği	1) 1.sınıf	31	3.65	.67	.54	.65
	2) 2.sınıf	32	3.85	.50		
	3) 3.sınıf	33	3.83	.78		
	4) 4.sınıf	28	3.73	.80		
Öz güdümlü Öğrenme	1) 1.sınıf	31	3.89	.45	1.11	.34
	2) 2.sınıf	32	4.02	.45		
	3) 3.sınıf	33	3.84	.52		
	4) 4.sınıf	28	3.83	.42		
Öğrenci Kontrolü	1) 1.sınıf	31	3.54	.74	.11	.95
	2) 2.sınıf	32	3.52	.61		
	3) 3.sınıf	33	3.58	.58		
	4) 4.sınıf	28	3.60	.58		
Öğrenme İçin Motivasyon	1) 1.sınıf	31	3.71	.79	.31	.81
	2) 2.sınıf	32	3.77	.46		
	3) 3.sınıf	33	3.88	.86		
	4) 4.sınıf	28	3.83	.78		
Çevrimiçi İletişim Öz yeterliliği	1) 1.sınıf	31	3.77	.71	2.08	.10
	2) 2.sınıf	32	3.90	.53		
	3) 3.sınıf	33	4.06	.49		
	4) 4.sınıf	28	3.70	.66		

Örneklemdaki öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluluk ölçeğine sınıf değişkenine göre verdikleri yanıtların puan ortalamalarında istatistiki açıdan anlamlı farkın olmadığı [$F_{(3,120)}=0.54;1.11;0.11;0.31;2.08, p>0.05$] belirlenmiştir.

Tablo 5. Çevrimiçi Öğrenmede Kullanılan Araç Değişkenine Göre Katılımcıların Çevrimiçi Öğrenmeye Hazır Bulunuşluluk Ölçeğine Verdikleri Yanıtlara İlişkin İlişkin T-testi N=124

Ölçek ve Alt Boyutları	Araç	N	Ort.	Ss.	F	t	p
Bilgisayar/İnternet Öz yeterliliği	Akıllı Telefon	68	3.60	.62	.11	-3.11	.02*
	Bilgisayar	56	3.98	.73			
Öz güdümlü Öğrenme	Akıllı Telefon	68	3.81	.39	2.45	-2.27	.03*
	Bilgisayar	56	4.00	.52			
Öğrenci Kontrolü	Akıllı Telefon	68	3.50	.59	.65	-1.16	.24
	Bilgisayar	56	3.63	.66			
Öğrenme İçin Motivasyon	Akıllı Telefon	68	3.73	.66	3.72	-1.15	.25
	Bilgisayar	56	3.88	.81			
Çevrimiçi İletişim Öz yeterliliği	Akıllı Telefon	68	3.77	.62	1.51	-1.78	.07
	Bilgisayar	56	3.97	.59			

Araştırmada çevrimiçi öğrenmede kullanılan araç değişkenine göre katılımcıların çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluluk ölçeğinin alt boyutlarından olan öğrenci kontrolü, öğrenme için motivasyon ve çevrimiçi iletişim öz yeterliliği alt boyutlarına verdikleri yanıtların puan ortalamalarında istatistiki açıdan anlamlı farklılık bulunmadığı [$t_{(124)}=-1.16;-1.15;-1.78, p>0.05$], ölçeğin bilgisayar/internet öz yeterliliği ve öz güdümlü öğrenme alt boyutlarına verdikleri yanıtların puan ortalamalarında ise istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın olduğu saptanmıştır [$t_{(124)}=-3.11;-2.27, p<0.05$]. Bu bağlamda bilgisayar/internet öz yeterliliği ve öz güdümlü öğrenme alt boyutlarında kullanılan aracı daha çok bilgisayar materyalinin daha fazla kullanıldığı söylenebilir.

Tablo 6. Evde İnternet Erişimi Değişkenine Göre Katılımcıların Çevrimiçi Öğrenmeye Hazır Bulunuşluluk Ölçeğine Verdikleri Yanıtlara İlişkin İlişkin T-testi N=124

Ölçek ve Alt Boyutları	Erişim	N	Ort.	Ss.	F	t	p
Bilgisayar/İnternet Öz yeterliliği	Var	88	3.85	.66	.65	2.00	.04*
	Yok	36	3.58	.74			
Öz güdümlü Öğrenme	Var	88	3.99	.42	.38	3.47	.00*
	Yok	36	3.68	.49			
Öğrenci Kontrolü	Var	88	3.61	.62	.06	1.28	.20
	Yok	36	3.45	.63			
Öğrenme İçin Motivasyon	Var	88	3.90	.66	6.31	2.29	.04*
	Yok	36	3.57	.85			
Çevrimiçi İletişim Öz yeterliliği	Var	88	3.94	.54	6.35	2.13	.06
	Yok	36	3.69	.73			

Örneklemedeki öğrencilerin sınıf değişkenine göre çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluluk ölçeğinin alt boyutlarına göre verdikleri yanıtların puan ortalamalarında; öğrenci kontrolü ve çevrimiçi iletişim öz yeterliliği alt boyutlarına verdikleri yanıtların puan ortalamalarında istatistiki açıdan anlamlı farklılığın olmadığı [$t_{(124)}=1.28;2.13, p>0.05$], bilgisayar/internet öz yeterliliği, öz güdümlü öğrenme, öğrenme için motivasyon alt boyutlarına verdikleri yanıtların puan ortalamalarında ise istatistiki açıdan anlamlı bir farklılığın olduğu [$t_{(124)}=2.00;3.47;2.29, p<0.05$] saptanmıştır. Bu bağlamda bilgisayar/internet öz yeterliliği, öz güdümlü öğrenme ve öğrenme için motivasyon puan ortalamalarının evde internet erişimi olmayan katılımcılara göre daha fazla puan ortalamaların olduğu söylenebilir.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Spor bilimleri alanında lisans düzeyinde eğitim alan öğrencilerin, uzaktan eğitim uygulamaları içerisinde kullanılan yöntemlerden biri olan çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluklarını, çeşitli değişkenler açısından incelemek amacıyla yapılan bu çalışmada örneklemedeki katılımcıların cinsiyet değişkenine göre spor eğitimi alan öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı saptanmıştır. Ölçek maddelerine verilen cevaplara göre ise tüm alt boyutlarda orta üstü düzeylerde katılım sağladıkları belirlenmiştir. Bu durumun günümüzde kadın ve/veya erkek tüm öğrencilerin teknoloji ile iç içe oluşundan kaynaklı olduğu söylenebilir. Günümüz öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu çevrimiçi uygulamaları çalıştırabilecek akıllı telefonlara ve tabletlere sahip olduğu (Korkmaz, 2015) ve bu durumun devlet yönetimince de desteklediği görülmektedir. Korkmaz, Çakır ve Tan (2015) araştırmalarında, erkek öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluklarında kadın öğrencilere göre teknik beceriler açısından kendilerini daha yeterli hissettiklerini belirttikleri görülmektedir. Literatürde konu ile ilgili araştırmalara bakıldığında araştırma sonuçlarımızla benzerlik gösteren çalışmaların olduğu görülmektedir (Adnan ve Yaman, 2017; Coşkun, Özeke, Budakoğlu ve Kula, 2018).

Araştırmamızda örneklemedeki spor eğitimi alan öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeyleri okudukları sınıfa göre farklılık göstermemektedir. Bu bağlamda üniversitelerde verilen eğitimlerin öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluklarını pek fazla etkilemediği söylenebilir. Literatürde konu ile ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında; Uyar ve Karakuyu (2020) çalışmalarında meslek yüksekokulu öğrencilerinin çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluklarına sınıf düzeylerinin etkisinin olmadığını ortaya koymuşlardır. Sarıtaş ve Barutçu (2020) katılımcıların salgın dönemince uzaktan eğitim gören ön lisans öğrencilerinin çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluklarının sınıf değişkenine göre değişkenlik göstermediği sonucuna ulaşmışlardır. Ancak literatürde okunulan sınıf değişkeninin öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluklarına etkisinin olduğunu belirten çalışmalar da bulunmaktadır (Demir, 2015; Sırakaya ve Yurdugül, 2016).

Araştırmamızda örneklemedeki spor eğitimi alan öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeyleri çevrimiçi öğrenmede kullandıkları araca göre bazı alt boyutlarda anlamlı farklılıklar göstermektedir. Çevrimiçi eğitim ortamlarına bilgisayar kullanarak katılan öğrencilerin öz yeterliliklerinin ve öz güdümlü öğrenme düzeylerinin akıllı telefon kullanarak katılan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre akıllı telefona kıyasla bilgisayarın, çevrimiçi eğitim ortamlarında öğrenme için daha etkin bir araç olduğu söylenebilir. Konu hakkında yapılan araştırmalara bakıldığında araştırmamız sonucu ile benzer sonuçların ortaya koyulduğu çalışmalar yer almaktadır. Yılmaz, Sezer ve Yurdugül (2019) araştırmalarında öğrencilerin kişisel bilgisayara sahip olmalarının hazır bulunuşluklarını arttırdığını belirlenmişlerdir. Ayrıca Yakar ve Yıldırım (2020) bilgisayara sahip olan öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin, bilgisayara sahip olmayan öğrencilere kıyasla daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Buna karşın literatürde farklı sonuçlarında bulunduğu araştırmalar da yer almaktadır. Baygeldi, Öztürk ve Dikkartın Övez (2021) araştırmalarında katılımcı öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeylerinde bilgisayara sahip olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık olmadığını ortaya koymuşlardır.

Araştırmamızda örneklemedeki spor eğitimi alan öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazır bulunuşluk düzeyleri evde internet erişimine sahip olmalarına göre farklılıklar göstermektedir. Evde internet erişimi bulunan öğrencilerin bilgisayar/internet öz yeterlilik, öz güdümlü öğrenme ve öğrenme için motivasyon düzeylerinin erişimi bulunmayan öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Çevrimiçi öğrenme ortamlarına internet aracılığıyla katılım sağlandığı düşünüldüğünde, öğrencilerin evde internet erişimine sahip olmaları bu ortamlara kolaylıkla katılma imkânı sunduğundan hazır bulunuşluklarını da olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Konu hakkında literatür incelendiğinde

araştırmamız sonucu ile paralellik gösteren sonuçların yer aldığı çalışmaların bulunduğu görülmektedir (Uyar ve Karakuyu, 2020; Ünal, Şanlıer ve Şengil, 2021).

Sonuç olarak araştırmada, örneklemdaki spor bilimleri alanında eğitim alan öğrencilerin ölçek maddelerine vermiş oldukları cevaplardan hareketle, çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluklarında cinsiyet ve okudukları sınıf değişkenine göre anlamlı bir farklılığın olmadığı saptanmıştır. Kullandıkları araç ve internet erişimi değişkenine göre ise ölçeğin bazı alt boyutları içerisinde anlamlı bir farklılığa ulaşıldığı belirlenmiştir. Bu bağlamda eğitim süreçlerinin günümüzde hayatın her anında ve her yerinde gerçekleştiği göz önünde bulundurulduğunda öğrencilerin çevrimiçi eğitim ortamları gibi ortamlarda öğrenime hazır bulunmaları gerekir. Öğrencilerin çevrimiçi öğrenmeye hazır bulunuşluklarında en önemli unsurlardan biri teknolojik imkânlardır. Öğrencilerin hazır bulunuşlarını etkileyecek teknolojik imkânların artması hazır bulunuşluklarını önemli derecede arttıracaktır.

KAYNAKÇA

- Adnan, M. & Yaman, B. B. (2017). Mühendislik öğrencilerinin e-öğrenmeye dair beklenti, hazır bulunuşluk ve memnuniyet düzeyleri. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 8(2), 218-243.
- Ally, M. (2004). Foundations of Educational Theory for Online Learning. T. Anderson & F. Elloumi (Eds.), *Theory and Practice of Online Learning* içinde (s. 3-31). Athabasca: Athabasca University.
- Balcı, A. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma: Yöntem, Teknik ve İlkeler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Baygeldi, M., Öztürk, G. & Dikkartın Övez, F. T. (2021). Pandemi sürecinde eğitim fakültesi öğrencilerinin çevrimiçi öğrenme hazır bulunuşluk ve e-öğrenme ortamlarına yönelik motivasyon düzeyleri. *Turkish Studies*, 16(1), 285-311.
- Borotis, S. A. & Poulymenakou, A. (2004). E-Learning Readiness Components: Key Issues to Consider Before Adopting e-Learning Interventions. Proceedings of World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare and Higher Education. USA: Washington.
- Coşkun, Ö., Özeke, V., Budakoğlu, İ. & Kula, S. (2018). Tıp Fakültesi Öğretim Üyelerinin E-öğrenmeye Hazır Bulunuşluk Düzeyleri: Gazi Üniversitesi Örneği. *Ankara Medical Journal*, 18(2), 175-185.
- Chizmar, J. F. & Walbert, M. S. (1999). Web-based learning environments guided by principles of good teaching practice. *Journal of Economic Education*, 30(3), 248–264.
- Demir, Ö. (2015). *Öğrencilerin ve Öğretim Elemanlarının E-Öğrenmeye Hazır Bulunuşluk Düzeylerinin İncelenmesi: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Dikbaş, E. (2006). *Öğretmen adaylarının e-öğrenmeye yönelik tutumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Driscoll, M. (2002). *Web-based training: Creating e-learning experiences*. San Francisco: JosseyBass/Pfeiffer.
- Huang, H. M. (2002). Toward Constructivism for Adult Learners in Online Learning Environments. *British Journal of Educational Technology*, 33(1), 27-37.
- Hung, M., Chou, C., Chen, C. & Own, Z. (2010). Learner readiness for online learning: Scale development and student perceptions, *Computers & Education*, 55, 1080–1090.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Khan, B. H. (2001). *Web-based training*. Englewood Cliffs: Educational Technology Publications.
- Khan, B. H. (2005). *Managing e-learning: Design, delivery, implementation and evaluation*. Hershey: Information Science Publishing.

- Korkmaz, Ö. (2015). New trends on mobile learning in the light of recent studies. *Participatory Educational Research*, 1(2), 1-10.
- Korkmaz, Ö., Çakır, R. & Tan, S. (2015). Öğrencilerin E-Öğrenmeye Hazır Bulunuşluk Ve Memnuniyet Düzeylerinin Akademik Başarıya Etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3), 219-241.
- Newby, T. J., Stepich, D. A., Lehman, J. D. & Russell, J. D. (2006). *Educational Technology for Teaching and Learning*. New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.
- Poole, D. M. (2000). Student participation in a discussion-oriented online course: a case study. *Journal of Research on Computing in Education*, 33(2), 162–177.
- Rosen, A. (2009). *E-Learning 2.0: proven practices and emerging technologies to achieve real results*. New York: Amacom.
- Sarıtaş, E., & Barutçu, S. (2020). Öğretimde Dijital Dönüşüm Ve Öğrencilerin Çevrimiçi Öğrenmeye Hazır Bulunuşluğu: Pandemi Döneminde Pamukkale Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma. *İnternet Uygulamaları ve Yönetimi Dergisi*, 11(1), 5-22.
- Sırakaya, D. & Yurdugül, H. (2016). Öğretmen adaylarının çevrimiçi öğrenme hazır bulunuşluluk düzeylerinin incelenmesi: Ahi Evran Üniversitesi örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 185-200.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston: Allyn and Bacon.
- Uyar, A. & Karakuyu, A. (2020). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin e-öğrenmeye yönelik hazırbulunuşlukları. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(60), 2905-2914.
- Ünal, N., Şanlıer, N. & Şengil, A. (2021). Pandemi Döneminde Üniversite Öğrencilerinin Çevrimiçi Öğrenmeye Hazırbulunuşluklarının ve Uzaktan Eğitime İlişkin Deneyimlerinin Değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 9(1), 89-104.
- Veerman, A. L., Andriessen, J. E. B. & Kanselaar, G. (2000). Learning through synchronous electronic discussion. *Computers and Education*, 34(3-4), 269–290.
- Warner, D., Christie, G. & Choy, S. (1998). *Readiness of VET clients for flexible delivery including online learning*. Brisbane: Australian National Training Authority.
- Yakar, L. Y. & Yakar, Z. Y. (2020). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Uzaktan Eğitime Karşı Tutumlarının ve E-Öğrenmeye Hazır Bulunuşluklarının İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 1-21.
- Yıldırım, A. (1999). Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23(112), 7-10.
- Yılmaz, R., Sezer, B. & Yurdugül, H. (2019). Üniversite Öğrencilerinin E-Öğrenmeye Hazır Bulunuşluklarının İncelenmesi: Bartın Üniversitesi Örneği. *Ege Eğitim Dergisi*, 20(1), 180-195.
- Yurdugül, H. & Alsancak Sırakaya, D. (2013). Çevrimiçi öğrenme hazır bulunuşluluk ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 38(169), 391-406.
- Yücel, S. A. (2006). E-learning approach in teacher training. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 7(4), 123-131.